

Dingsdag

den 27 October.

FRANKFORT, den 25sten October.

In de dagbladen vindt men thans de vrede-afkomst, welke tusschen Rusland en de Porte ten aanzien der vorstendommen Moldavie en Wallachije is gesloten. Daardoor wordt bevestigd wat men er vroeger van heeft vernomen, namelijk; dat de hospodars niet meer voor zeven jaren, maar voor hun leven zullen benoemd worden; dat zij in het bestuur naar de bestaande regeering, doch geen bevel zullen kunnen gestoord worden; dat de Turksche veldtochten en steden aan den linker oever van den Donau bij deze vorstendommen zullen ingeluyfd worden; dat de Porte geene vestingen aan dezen oever meer zal hebben en geen Mohamedaan er zich met der woon zal mogen vestigen; dat de regering der vorstendommen een gezondheidsordonnantie langs den Donau zal kunnen trekken, en er quarantainen zal mogen oprigten. Voorts dat de vorstendommen voor de Turkse vestingen meer zullen bekooven te leveren. Daarentegen zullen zij een jaarlijksche schatting aan de Porte betalen, welke bij de benoeming van eenen nieuwen hospodar dubbel zal zijn. De reglementen van bestuur, die gedurende de Russische bezetting der vorstendommen, ingevolge den wensch der ingezetenen zijn ingevoerd, zullen door de Porte bekrachtigd worden.

WEENEN, den 17den October.

De dagbladen dezer hoofdstad behelzen de volgende berigten uit Konstantinopel van den 25sten September:

Sedert het sluiten van den vrede zijn de werken aan de verschansingen bij Bujuk-Tschekmedsche en Koetschuk-Tschekmedsche, welke voor eenige weken begonnen waren, geheel en al gestaakt. Het grootste gedeelte der geregelde Turksche troepen bevindt zich thans in het kamp van Ramitschiflik en in de beide kazernen, die bij hetzelfde gelegen zijn. Zij worden daar, in tegenwoordigheid van den Sultan, dikwijls in den wapenhandel geoefend. De laatste Turksche voorposten op den weg naar Adrianopel bevinden zich tusschen Tschorla en Silivria, op welke laatste gemelde plaats een korps van 2000 man de voorhoede uitmaakt. Rodosto is steeds door de Turken bezet gebleven; maar daarentegen is eene afdeeling van 1500 man Russische troepen te Enos binnengerukt, en heeft de gemeenschap geopend tusschen het hoofdkwartier en de Russische vloot onder den admiraal van Heijden, sterk achttien zeilen, welke bij Tenedos kruist. Ten westen van Adrianopel, op den weg naar Philippopol, strekten zich de Russische posten niet verder uit dan tot Mustaphapasha-Palanka, zes mijlen van gemelde stad. Tusschen Philippopol en Sophia had het legerkorps van den pasha van Thessalien, dat op den Donau is overgekomen, positie genomen. Bij Schumla zijn nog kort vóór de ondertekening van den vrede, in de eerste dagen van September, vrij hardnekkige gevechten voorgevallen; doch thans is ook aldaar wapenstilstand gekomen. De groot-vizier bevindt zich steeds in deze vesting, terwijl er ook Hussein-pacha van Rostschuck aangekomen is. Ten gevolge van den gesloten vrede, zijn de Russische krijgsgevangenen, ten getale van 1200 man, in vrijheid gesteld. Zij zullen naar Sizepolis of Odessa gebragt worden. De manschap en de officieren van het Russische fregat *Raphael* waren reeds vroeger losgelaten en naar Burgas vervoerd, waar de bevelhebber van het schip voor eenen krijgsraad zou geroepen worden.

De handel en scheepvaart beginnen te Konstantinopel weder levendig te worden. Daar de Porte verklaard heeft, dadelijk na de uitwisseling der ratificatiën van den vrede, fermans voor de Zwarte Zee te zullen verleenen, maken zich een aantal schepen gereed, om met den eersten gunstigen wind derwaarts onder zeil te kunnen gaan.

Den 22sten September is de Nederlandsche gezant, de baron van Zuylen, op eene oorlogsbrik zijner regering naar de Dardanellen vertrokken, om over Malta en Toulon, met verlof naar Holland terug te keeren. Gedurende zijne afwezigheid zal de ridder *Testa*, gelijk vroeger, als zaakgelaste optreden.

Te Aleppo is den 31sten Julij, wegens de invordering van belastingen tot het goedmaken der oorlogskosten van de Porte, een oproer ontstaan, dat eerst vijf dagen daarna met moeite heeft kunnen gestild worden. Een hoofd-ambtenaar, dien de Porte had afgezonden, is vermoord geworden.

Van den 18den October.

Men heeft heden, door buitengewone gelegenheid, alhier berigten uit Konstantinopel van den 1sten dezer ontvangen. De ratificatiën van den vrede met Rusland zijn den 27sten September, na eene groote raadsvergadering, welke de Groote Heer zelf, de mufti, de voornaamste ulemas en de ministers bijwoonden, van Konstantinopel verzonden geworden. Den volgenden dag zijn de heeren *Duhamel* en *Lwoff*, de eertse naar Erzerum en de laatste naar den Arohiipel vertrokken, om de tijding der bekrachtiging van den vrede derwaarts over te brengen.

De Russische blokad der Dardanellen is in de laatste dagen van September opgeheven. De vaartuigen loopen ongehinderd, zonder onderzocht te worden, den Hellespont binnen. Een groot aantal schepen hebben aan den anderen kant ook reeds fermans tot de vaart in de Zwarte Zee bekomen.

BERLYN, den 22sten October.

Den 24sten September is te Adrianopel ontvangen de door den Grooten Heer verleende ratificatie van den vrede, die den 14den September tusschen Rusland en de Porte gesloten is.

PARYS, den 23sten October.

In Lotharingen en in meer andere norden hebben zich mede maatschappijen gevormd, om zich, door middelen regtens, tegen het heffen van onwettige belastingen te verzetten.

De Portugesche uitgewekenen, ten getale van meer dan zes honderd, aan welke tot dus verre in de departementen van Ille-et-Vilaine en de Mayenne een verblijf toegestaan was, zullen, op verzoek van den markies van Palmella, naar Ostende overgebragt worden.

UTRECHT, den 25sten October.

Gisteren namiddag is Z. K. H. Prins *Albert van Pruisen* alhier aangekomen, en heeft, na aan de K. N. paardenspoorsterij van paarden verwisseld te hebben, de reis naar 's Hage voortgezet.

TWEDE KAMER DER STATEN-GENERAAL.

Zitting van Zaterdag den 21sten October.

Ten half 2 ure wordt de vergadering geopend. De notulen van het verhandelde in de laatstgehoudene zitting worden gelezen en goedgekeurd.

Worden ter tafel gebracht de navolgende stukken:

I. Eene koninklijke boodschap, ten geleide van een ontwerp van wet, waarbij bepaald wordt, dat het van buiten komende ruwe zout in de algemeene entrepôts zal worden toegelaten. Bij dit ontwerp is eene memorie van toelichting gevoegd.

II. Eene koninklijke boodschap, ten geleide van een ontwerp van wet, waarbij de omslag van de hoofdsom der grondbelasting over den jaren 1830 wordt vastgesteld. Bij dit ontwerp is mede eene toelichtende memorie gevoegd.

De hoofdsom der grondbelasting over de gebouwde en ongebouwde eigendommen, voor het jaar 1830, wordt voorgesteld op eene som van f 16,151,701.00; over de provincien te verdeelen in voege als volgt: Noord-Brabant f 708,592.00, Zuid-Brabant f 1,444,168.00, Limburg f 481,365.00, Gelderland f 652,608.00; (als f 164,048.00 in de gebouwde en f 488,560.00 in de ongebouwde eigendommen), Luik f 547,871.00, Oost-Vlaanderen f 1,693,723.00, West-Vlaanderen f 1,423,661.00, Henegouwen f 926,996.00, Zuid-Holland f 1,992,692.00, Noord-Holland f 1,919,648.00, Zeeland f 543,822.00, Namen f 379,911.00, Antwerpen f 728,540.00, Utrecht f 523,330.00, Vriesland f 1,178,794.00, Overijssel f 331,611.00, Groningen f 488,773.00, Drenthe f 91,000.00 en Luxemburg f 391,076.00.

In 1829 bedroeg de hoofdsom f 16,133,553.00, zijnde het bedrag alsoo verhoogd met eene som van f 18,348.00, welke verhooging over de provincien is omgeslagen als volgt: Noord-Brabant f 201, Zuid-Brabant f 687, Limburg f 132, Gelderland f 185 (als f 76 op de gebouwde en f 109 op de ongebouwde eigendommen), Luik f 1,779, Oost-Vlaanderen f 3,224, West-Vlaanderen f 2,831, Henegouwen f 57, Zuid-Holland f 1,188, Zeeland f 3,774, Namen f 4,918, Antwerpen f 48, Groningen en Drenthe verandert en Luxemburg f 2,424. De verhoogde provincien zijn eenigzins ontlast, als Noord-Holland met f 2,117, Zeeland met f 476 en Overijssel met f 250.

Uit de bij het ontwerp gevoegde memorie van toelichting blijkt, dat tot grondslag van de concept-wet is genomen de wet van 24 December 1828 (staatsblad No. 86), mitgaders de vermeerderingen en verminderingen in de belastbare waarde der grondeigendommen, in den jaren 1829 voorgevallen, welke veranderingen, voor zoo veel de vermeerderingen aangaat, voortspuiten uit den verkoop van domaniale bosschen, opbouw van huizen, cessie van octrooi enz.; en wat de verminderingen betreft, uit vergraving van landerijen, afbreking van gebouwen enz., bedragende de aanslag der verkochte domaniale bosschen, als volgt: in de provincie Noord-Brabant f 63,67, Limburg f 257,20, Luik f 1,634,09, Oost-Vlaanderen f 3,346,14, West-Vlaanderen f 2,824,16, Henegouwen f 284,00, Namen f 5,271,97, Antwerpen f 834,47 en Luxemburg f 2,191,09. Totaal f 16,706,77.

III. Eene koninklijke boodschap, ten geleide van het ontwerp van wetboek van strafvordering, welk wetboek in 23 afzonderlijke titels of ontwerpen van wetten verdeeld is.

Bij deze nieuwe ontwerpen is eene memorie gevoegd tot toelichting van het nieuwe wetboek. Deze memorie begint aldus:

Bij de vervaardiging van het eerste ontwerp van wetboek op de strafvordering, heeft de commissie van redactie der Nederlandsche wetgeving getruwd tot grondslag van haren arbeid te moeten leggen, het nog in werking zijnde Fransche wetboek over die stoffe, behoudens de noodzakelijke veranderingen en verbeteringen, waarvoor hetzelfde, naar het oordeel der commissie, vatbaar was; en dien ten gevolge is door genoemde commissie over het algemeen de indeeling van dat wetboek in het door haren vervaardigde ontwerp gevolgd, met overneming van menigvuldige artikelen, en met wijziging, weglating of aanvulling van anderen.

„Dat ontwerp heeft vervolgens eenige veranderingen en bijvoegingen ondergaan, ten gevolge van het onderzoek, dat daaromtrent, op last van den Koning, heeft plaats gehad, en is daarna, in de vorige zitting, aan de beraadslagingen der Staten-Generaal onderworpen geworden, en men vertrouwt dat hetzelfde in het helderst daglicht heeft gesteld, hoezeer men zich beijvert, om, behoudens eene onvertoegene, krachtige en zorgvuldige bedeeeling des regts in strafzaken, de individuele vrijheid der ingezetenen te beschermen, alle willekeurige handelingen te keer te gaan, alle overijling, zoo in den aanleg als in de voortzetting der regtspleging te voorkomen, en in één woord te zorgen, dat, ofschoon wel een schuldige zijne verdiende straf niet ligt zoude kunnen ontgaan, nogtans, naar alle menscheijke berekening, de onschuldige nimmer zoude behoeven beducht te zijn een slagtoffer te zullen worden van dwaling, waarin de regter ligtelijk kan vervallen, indien de wetgever hem niet aan stellige en weldoordachte regels bindt, zoo wel in den aanleg, als in de verlooping en beoordeeling der strafzaken.

« De sectien der Tweede Kamer hebben vervolgens hare beraadslagingen geopend en te einde gebragt over het ingeleverde ontwerp; en de door haar gemaakte aanmerkingen zijn nu op last des Konings, door de commissie van redactie der nationale wetgeving, met de meeste nauwkeurigheid onderzocht geworden.

« Ten gevolge van dat onderzoek, zijn onderscheidene nieuwe wijzigingen en veranderingen aannemelijk geoordeeld, en is men thans in staat om het veranderde en in vele opzichten oegewerkte vroeger ontwerp aan de beraadslagingen van de Staten-Generaal te onderwerpen.

« De hoofdpunten waarin het tegenwoordig ontwerp van het vroeger verschilt, zijn de navolgende:

10. De instructie van alle strafzaken (met uitzondering der correctionele en politie-gedingen), welke bij het eerste ontwerp onder het dadelijk beleid der provinciale gerechtshoven moest plaats hebben, en waaraan die hoven alleen de vereischte rigting konden geven, is bij het tegenwoordige ontwerp aan de arrondissements-regtbanken toegekend, als welke de bevoegdheid zullen hebben om de regsingangen te verleenen en het proces in staat te brengen, om vervolgens bij de hoven definitievelijk te worden beregt; men heeft gemeend, dat door dit middel de instructie niet eerder gemakkelijk zoude kunnen afloopen, zonder dat door die uitbreiding der bemoeijenissen van de arrondissements-regtbanken, het grondwettelijk beginsel, dat het beleid der criminele justitie bij uitsluiting aan de hoven zal verblijven, zal gekrenkt zijn, omdat, na het afloop der instructie, de stukken aan de hoven moeten worden opgezonden ter derdere beschikking.

20. Geene zaken, waarop door de wet lijf- of ootterende straf is bedreigd, zullen naar de teregtzitting kuanen verzonden worden, dan ten gevolge der uitspraak van eene afzonderlijke kamer, uit 5 raadsheeren bestaande, welker leden, buiten het geval van wettig beletsel, geen deel zullen mogen uitmaken van het collegie, dat ten principale regt spreekt. Bij het vroeger ontwerp was deze bemoeijenis aan dezelfde regters toegekend, en hoezeer men dat stelsel op goede gronden zoude kunnen verdedigen, zoo heeft men echter gemeend te kunnen toegeven aan den, naar het schein, vrij algemeenen wensch der leden van de Tweede Kamer, om te dien opzichte nader te blijven bij de thans plaats hebbende procesorde.

30. In den 6den titel, handelende van de beregting der correctionele zaken, zijn de vereischte bepalingen vastgesteld, ten opzichte van de beoordeeling der misdrijven, die, volgens de wet van 18 April 1827, de regtmagt der arrondissements-regtbanken te bovengaan; doch, naar aanleiding van het nog in werking zijnde fransche wetboek op het straffregt, onder de correctionele zaken worden geteld.

40. De 8de titel is in zoo verre gewijzigd, dat in cas contumacieel, alle vervolgingen, tot veroordeeling of vrijspraak van den contumax, zullen worden gestaakt, nadat hij is verklaard weerspannig aan de wet, tot op het oogenblik dat hij in handen der justitie valt, of zich vrijwillig in hechtenis begeeft.

De beregting van eenen contumax, op de wijze van het nog in werking zijnde fransche wetboek voorgeschreven, en die ook hoofdzakelijk bij het eerder ontwerp was voorgedragen, konde met grond geacht worden, dat de vereischte noodzakelijke resultaten te leiden, omdat de beklagde niet zijnde gehoord, er bijna geen voorbeeld van vrijspraak zoude zijn aan te halen; terwijl, van de andere zijde, het arrest van veroordeeling dadelijk van regtswege verviel, zoodra de contumax zich in hechtenis bevond.

Deze wijze van procederen had nog het nadeel, dat, door de executie in effigie, een beklagde, die uit hoofde van wettige redenen kon zijn afwezend geweest, en later van zijne onschuld deed blijken, toch steeds gedrukt bleef door de schande, dat zijn naam openlijk aan een schandpaal was angeplakt geweest.

Men heeft, ter vermindering dier ongelegenheden, de procedure in cas van contumacie vereenvoudigd, zonder dat de maatschappij daardoor zal lijden.

50. Men heeft afgezien van het te voren aangenomen beginsel, om het inwinnen van geregtelijke informatien niet toe te laten, tenzij de regtbank daartoe vooraf had verlof verleend; en men heeft alom de bevoegdheid daartoe aan den regter commissaris, op requisitoir van den officier van justitie, toegekend.

Het stelsel, waarvan men alzoo is afgeweken, hoe weinig, bijval het ook schijnt gevonden te hebben, werd voorheen door velen geacht aan den burger een waarborg op te leveren, dat hem niet ligtvaardiglijk door het inwinnen van informatien en het hooren van getuigen, een blaam konde worden aangewreven; en was oudtijds in vele provincien des koninkrijks niet alleen niet onbekend, maar een vaste verplichtende regel; dan hetzelfde wordt door anderen als belemmerende voor den gang der justitie beschouwd, en daar althans, volgens het ontwerp, in zoo ver voor de burgerlijke vrijheid der ingezetenen is gezorgd, dat geene provincien van de zaden kunnen worden verleend, zonder dat een regterlijk verzoek daartoe verlof zal hebben verleend; heeft men gemeend aan het verzoek verlangen te kunnen toegeven, en het verlof tot het nemen van geregtelijke informatien alleen van den regter commissaris te kunnen doen verlangen, even gelijk:

60. Aan het verlangen der sectien is toegegeven, ten aanzien van het houden der teregtzittingen in strafzaken, met open deuren.

70. Bij het ontwerp is thans met duidelijke woorden vastgesteld dat alle strafzaken, zonder onderscheid, voor beroep in cassatie vatbaar zijn.

80. Volgens het vorige ontwerp konde niemand wegens misdad of misdrijf bij lijve worden aangetast, dan op heeter daad, of ten gevolge van eenen regts-ingang, door den regter verleend; tegen dit systeem zijn onderscheidene bedenkingen gemaakt, en het is beschouwd geworden als gevaarlijk voor de maatschappij, in zeer vele gevallen; de voorzieningen in het tegenwoordige ontwerp voorkomende, ten einde misdadigers, die door hevige vermoedens van schuld aan eeuige misdad, welke lijfstraf ten gevolge kan hebben, zich aan den arm der justitie niet kunnen onttrekken, voor en aler een bevel van gevangenneming tegen hen door een regter verleend moogt zijn, zullen, zoo men vertrouwt, de gerezene zwargheid wegnemen.

Laatstelijk is in het tegenwoordige ontwerp de stellige regel uitge-

drukt, dat alle bewijsmiddelen door tegenwijs kunnen worden ontzenuwd, en dat slechts aan zekere processen-verbaal geloof gehecht kan worden, tot dat derzelve valsheid is beweed, wanneer zulks bij speciale wetten alzoo bevolen is.

Hierna treedt de regering in eene uitgebreide verdediging van iederen titel en van elke verandering. Onder dezelve vinden wij er eene, welke van den navolgenden inhoud is:

« De meeste verordeningen, welke de wet, behelzende algemeene bepalingen, bevat, worden insgelijks gevonden in art. 4 van het fransche Code penal en in art. 1, 2, 3, 4, 5, 6 en 7 van de algemeene bepalingen, welke voor het fransche Code d'Instruction Criminelle zijn geplaatst; zij schijnen geene bijzondere toelichting te behoeven, behalve het tweede lid van het art. 9, medebrengende, dat Nederlanders, welke zich buiten 's lands aan zekere grove misdaden jegens vreemdelingen schuldig maken, deswege binnen het koninkrijk kunnen worden achterhaald en gestraft.

« In de meeste buitenlandse wetgevingen bepaalt zich de strafverordening niet alleen tot misdrijven binnen 's lands gepleegd, maar strekt zij zich ook uit tot de zoodanige, die op een vreemden zijn begaan, het zij jegens eigen landgenooten, het zij jegens vreemden; de fransche wetgeving schijnt laatstgenoemde oegestraft te laten.

« Men heeft, ten opzichte dezer stoffe, welke voor zulk eene verschillende wijze van zien vatbaar is, en omtrent welke de voornaamste criminalisten, bijzonder van later tijd, tot twee uiteenlopende opvattingen komen zijn, eenen middenweg gekozen, welke, zoo men vertrouwt, de zwarigheden van alle andere systemata heeft opgelost, door nanelijk de strafbaarheid hier te lande van misdrijven in vreemde landen door Nederlanders begaan, te beperken tot zoodanige afschuwelijke en snoode daden, die in ieder land waarin zij mochten gepleegd zijn, met zware straffen zouden worden gestraft.

« Het belang der maatschappij, de veiligheid en rust der burgeren maken te deze eene krachtadige voorziening noodzakelijk; bij nangel toch van zoodanige heilzame verordening zoude ieder booswicht langs de uigestrekte grenzen van dit Koninkrijk, zich aan brandstichting, roof en moord jegens den persoon en de goederen van zijnen eyenmenach kunnen schuldig maken, en met van bloed rookende handen en zijnen buit op den bodem des Vaderlands terugkerende, openlijk zijn afschuwelijk misdrijf kunnen verkondigen, zonder aan eenige vervolgingen te zijn blootgesteld, ja met behoud van al de staatkundige en burgerlijke regten, welke aan den Nederlander zijn toegekend.

« De zekerheid onzer eigen ingezetenen verdert bovendien de bestrafing van dusdanige euvelheden, omdat anderszins de maatschappij daar tegen niet zoude beveiligd zijn, daar toch geen Nederlandch ingezetene zonder vonnis uit het land kan worden geweerd, veel minder ligtelijk ter beregting aan eene vreemde Mogendheid kan uitgeleverd worden; en men alzoo, wanneer daarin niet voorzien werd, zoude zijn blootgesteld aan de misdrijven van snoode lieden, die dagelijks hunne waanbedrijven op de grenzen uitoefenen.

« Te dezer gelegenheid heeft men aan den in sommige sectien genkten wensch gehoor gegeven, door dezelfde beginselen toe te passen op den vreemdeling, die zich buiten 's lands jegens eenen Nederlander, die de opgemerde snoode misdaden moogt hebben schuldig gemaakt, en welken ongestraft behoort te kunnen blijven, in een land, jegens welks inwoners hij zich vergrepen heeft. Men heeft vermeend, dat die sectien op goede gronden deze bescherming onzer ingezetenen hebben verlangd.

De memorie eindigt met deze regelen:

« En hiarmede vertrouwt men genoeg gezegd te hebben tot ontwikkeling van die bepalingen, welke kunnen geacht worden, eenige bijzondere toelichting te verdienen, terwijl men zich overigens duist vleijen, dat bij het ontwerp van het wetboek zelve, al die voorzorgen zullen worden aangevonden, welke tot voorkoming van menschelijke dwaling dienstig en noodzakelijk kunnen worden beschouwd, en dat niet minder de milde beginselen, waarvan men steeds is uitgegaan, de vrijheid der burgeren op de meest volledigste wijze verzekeren.»

IV. Eene koninklijke boodschap, ten geleide van eene overeenkomst, welke door Z. M. met den Koning van Pruisen gesloten is, omtrent het uitleveren van degene, die boschdeloten begaan hebben in de wouden op de grenzen der beide rijken. Aangenomen voor kennisgeving.

Al deze stukken zullen worden gedrukt en rondgedeeeld; zullende de ontwerpen, vervat in de drie eerste boodschappen, naar de afdeelingen worden verzonden.

De centrale afdeeling brengt haar verslag uit, omtrent de zaak van den heer Brugmans. De gevoelens over de toelating van dien heer als lid der kamer zijn in de afdeelingen verdeeld geweest, zoodanig, dat sommige leden zich vereenigd hebben met de meerderheid der commissie, die met het onderzoek in deze is belast geweest, andere leden met de meerderheid derzelfde commissie. De processen-verbaal van de afdeelingen zijn om die reden in dit rapport ingelast.

De Voorzitter: De beraadslaging over de zaak van den heer Brugmans, is afgehandeld; deze stukken te dien oogenblik en zoodanig en de beraadslagingen daarover in de volgende week te bepalen.

Enige stemmen: Welken dag?

De heer van Alphen: In de vorige zitting heb ik reeds aangemerkt, dat ik niet weet, waarom men over deze zaak niet dadelijk beraadslaagt. Om U. Ed. Mog. de waarheid te zeggen: Ik weet niet wat daarnover meer te zeggen valt; al de argumenten zijn reeds door de commissie zoo voor als tegen aangevoerd; men kent alle dezelve; de zaak is reeds genoegzaam doorgronid: Waarom zoude men dan niet dadelijk tot eene beslis-sing komen.

De Voorzitter: In de vorige zitting heeft men besloten de rapporten der Commissie te doen drukken en naar de Afdeelingen te verzenden. Alle de leden behooren nu dan ten minste de gevoelens derzelve te kennen.

De heer Gijffens: Ik ondersteun het voorstel van onzen Voorzitter tot het doen drukken en ronddeelen van het centraal verslag. Men behoort van de aangenomenen rede niet af te gaan; de centrale verslagen worden altijd gedrukt; doch wat de zaak zelve betreft, ik zie daarin niet dat vreeselijk gewigt, dat velen daar in vinden; maar ik verzoek den nu, dat men dan den dag bepalen waarop de beraadslaging zal plaats hebben.

Een aantal stemmen: *Ondersteund! Ondersteund!*
 De Voorzitter: Ik bepaal dan de beraadslaging over deze zaak op Dingsdag aanstaanden.
 Wordt voorgelezen eene missive van den heer de Meij van Streefkerk, waarbij kennis wordt gegeven, dat Z. Exc. de Minister van Financien zich Maandag aanstaanden ten een ure namiddags in de vergadering zal begeven, tot het voorstellen van de ontwerpen van wetten, betreffende de Staatsbegrotingen.
 De Voorzitter: Ik benoem de heeren van de Kasteelen, Geelhand, Dellafaille, Clifford en Pescatore tot het in- en uitleiden van Z. Exc., en adjourneer de vergadering tot Maandag den 26sten dezer des middags ten 12 ure.

GRAVENHAGE, den 26sten October.

Heden heeft Z. Exc. de minister van financiën met de gebruikelijke plegtigheden zich naar de Tweede Kamer der Staten-Generaal begeven, en namens Z. M. den Koning, overgelegd de verschillende ontwerpen van wetten, betrekkelijk de staatsbegroting, zoo voor het aanstaande jaar 1830, als voor het tienjarig tijdvak, hetwelk daarmede een' aanvang neemt.

De mededeeling dezer verschillende stukken tot een volgend nommer verschuifende, laten wij hier een overzicht volgen van de thans aangeboden ontwerpen, vergeleken met die van vorige jaren.

De tienjarige begrooting, vastgesteld in het jaar 1820, beliep f 59,875,052.89; de eerste voordragt der regering in de afgelopen zitting f 68,754,318.00 en de tweede voordragt welke verworpen is f 64,104,454.41; terwijl dezelve alsnu wordt voorgedragen op een bedrag van f 60,750,000.00; zijnde de begrooting alsnu gerekend naar die van 1820 met f 874,947.11 verhoogd, en naar de laatste, door de Tweede Kamer verworpen voordragt met f 3,345,454.41 verminderd. De vorm van de eenjarige of buitengewone begrooting is eenigzins veranderd, zijnde dezelve niet meer gesplitst in twee onderdeelen, maar in slechts één geheel begrepen. Wanneer men de nu voorgedragene tienjarige begrooting ten beloope van f 60,750,000.00

Met de voorgedragene eenjarige begrooting, ten bedrage van f 17,103,200.00 te zamen trekt, dan vindt men dat het gansche beloop der staats-uitgaven voor het jaar 1830 zal bedragen eene

som van f 77,853,200.00

Hieruit blijkt dus, dat de regering geheel en zelfs aan het minimum voldaan heeft van Z. M. besluit van den 10den April dezes jaars, bij hetwelk bepaald werd, dat, wanneer de begrooting alstoen zoude aangenomen worden op een bedrag van f 64,104,454.41.

Z. M. zorg zoude dragen dat de eenjarige niet hooger dan op f 15,050,000.00 en naderhand op f 13,500,000.00 gebragt zoude worden, hetwelk te zamen zoude uitmaken

den som van f 77,604,454.41

Een groot aantal posten zijn van de tienjarige naar de eenjarige begrooting gebragt, als: onder anderen, de kosten voor de staats-postillons ten beloope van f 25,608.00; de kosten voor het Collegium Philosophicum ten beloope van f 67,800.00; het bedrag der premien tot ondersteuning van sommige takken van nationale nijverheid, beloopende f 700,000.00 (zijnde deze uitgave f 100,000.00 verminderd); enz.

Verder merkt men op, dat verschillende uitgaven op de begrootingen weggelaten, andere verminderd en ook sommige verhoogd zijn. Onder de weggelaten bevinden zich de kosten voor de twee departementen van de jacht, ten bedrage van f 91,187.50; de district-commissarissen, beloopende eene som van f 139,245.50; gratificaties, f 50,000; enz. Onder de posten van uitgaven welke verminderd zijn, vindt men: Interesten van de werkelijke rentegevende schuld, welke in plaats van op f 19,500,000.00 op f 15,668,250.00 zijn gebragt; het bedrag der traktementen van de referendarissen der tweede klasse, in plaats van f 18,600, op f 8,600; die van de commissarissen van staat die in plaats van f 7,600 thans f 3,400 bedragen; de traktementen van de ambtenaren en geemploijerden bij den raad van state van f 6,200 op f 3,700; de kosten van de verpleging en verzorging der burgerlijke en militaire gevangenen, met al den aankleve van dien, in plaats van op f 737,639.35, gebragt op f 567,458.32; de kosten van de hoogleeraren aan de hooge school te Leuven, in plaats van f 42,800, nu f 38,400; die van Luik, in plaats van f 48,000, f 38,400; van die van Gent, in plaats van f 44,800, thans f 41,000; voor die van Leiden, in plaats van f 68,450, f 61,450; van die van Utrecht in stede van f 44,600 thans f 42,100, en die van Groningen in plaats van f 43,827 nu f 42,027. De uitgaven voor de hoogleeraars aan het Athenaeum van Franeker, welke f 11,650 bedroegen, zijn f 150 verminderd. Onder de welke verhoogd zijn, trekken men aan: de uitgaven voor de werving van de zeemagt, welke som van f 9,878 op f 18,000 gebragt is; zeetraktementen, soldijen en tafelgelden van de actieve zeemagt zijn gebragt op f 796,095.41; de kosten voor de kollegien en latijnsche scholen in Gelderland zijn, naar de begrooting van 1829 op die van 1830, met f 10,765.50 vermeerderd.

Eindelijk zijn er ook eenige geheel nieuwe posten op de begrooting gebragt, waaronder men opmerkt, die voor het drukken en aanschaffen van militaire werken voor het leger, ten beloope van f 5,516.43, die voor den aankoop van 7000 geweren f 100,000.00; voor het maken van ledergoed of groot equipment voor de schutterijen, f 71,156.40; ter aanmoediging van de teekenscholen en akademien, f 4,180; voor het volksonderwijs van wetenschappen, toegepast op de ambachten, f 2,000; voor de koninklijke akademien van beeldende kunsten, f 16,020; voor de muzikscholen, f 16,000; voor tentoonstellingen, f 20,800.00; voor historische gedenkpenningen, f 4,000; voor toelagen en gratificaties aan kunstenaars, f 6,000; voor 's rijks herbarium, f 5,600; voor de verzameling op het Paviljoen te Haarlem van kunstwerken van levende meesters, f 6,000; tot aanmoediging tot het uitgeven van boekwerken, enz. f 3500; tot inteekeening op boekwerken, f 4,000; voor het kabinet van Archæologie te Leijlen f 5,950; voor ere-medaljes als belooningen, f 600; voor aanmoedigingsmiddelen voor geleerdheid, enz. f 4,800, enz.

Uit de door den minister gedane aanspraak blijkt onder anderen, dat de nieuwe organisatie der rechterlijke magt niet in haar geheel met den ingang van 10. Januarij aanstaande zal kunnen worden in werking gebragt; dat de nieuwe kerkelijke organisatie der katholieken, te rekenen van dien tijd, mede niet zal in werking komen; dat men oordeelt dat over de instelling en den staat van het amortisatie-aandicaat in de vorige zitting het gepoegzame licht verspreid is; doch wanneer het echter noodig zoude worden, dat men dan bereid was in nadere bijzonderheden te treden en de groote voordeelen te ontwikkelen op welke zij roemen mag, enz.

Wat de ontvangsten en middelen betreft, de belasting op het gemaal blijft afgeschaft; die van het geslagt voorloopig behouden, tot dat dezelve door een ander middel zal zijn vervangen; de opbrengst der regten op den in- en uit- en doorvoer, welke vroeger gedeeltelijk onder de gewone inkomsten was opgenomen, thans geheel voor de buitengewone begrooting is behouden; dat de afschrijvingen voor de suiker, bij uitvoer, eene zeer geringe wijziging hebben ondergaan, door nader onderzoek gebillikt; en dat de kortingen voor het verlies op de raffinade van het zout, eenigzins meer zijn geëveerdigd aan de innerlijke waarde der onderscheidene soorten; men zal bevinden dat de ramingen, welke nagenoeg overeenstemmen met de opbrengst der middelen, over de laatste vijf jaren door een genomen, aan de vroegere, zoo wel als aan de berekeningen van sommige leden uwer vergadering zelve, beantwoorden; en dat het dan ook daarvoor kan worden gehouden, dat, zonder onvoorziene omstandigheden, het rendement derzelve door voldoende wetten beschermd, de behoeften bevredigen, en alle te kort, en daarmede voortsprekende verwarring in de geldmiddelen van den staat, voorkomen zal; dat de herziening der bestaande wetten op de patenten en het personeel, het binnen- en buitenslandsch gedistilleerd, den wijn, het bier en den azijn, de suiker en het zout, werkelijk sedert de jongste zitting heeft plaats gehad en volbragt is, zoodanig, dat dit moeilijk en belangrijk werk ten spoedigste zal worden overgelegd, en een nieuw bewijs zal opleveren van 's gouvernements gezindheid, om niets aan dat geheel te onttrekken, welks voltooiing op 's rijks welvaart en het geluk des Nederlandschen volks eenen zoo beslissenden invloed heeft, enz.

Verder is door den minister nog aangemerkt dat de kosten, voor het kadaster gebragt, onvermijdelijk zijn, zal men dat werk met 1831 voltooid zien, en door alle bereids gedane en verder te doene opofferingen eenmaal de vruchten plukken van eenen arbeid, aan welke reeds zoo veel tijd en geld zijn besteed geworden; met besteding der bestaande opcenten, de behoeften voor 1830, door de inkomsten zullen kunnen bestreden worden; maar het zal derzelve aandacht niet ontgaan, dat de waarschijnlijke vermindering der inkomsten, uit vroegere diensten van het nu afloopend tienjarig tijdvak voortvloeiende, dezen, voor de buitengewone begrooting zoo gunstigen staat, bij volgende jaren zoude kunnen doen veranderen, en eene verhooging der opcenten onvermijdelijk maken; dat de staat der pensioenen, met vergelijking van den vorigen, de veranderingen kenbaar maken, welke daarin zijn voorgevallen; de oorspronkelijke registers der gepensioneerden van een te grooten omvang en zonder geschikt zijnde, om met zeer groote kosten gedraakt te worden, voor al de leden der vergadering, bij het ministerie van financiën zullen opgesteld zijn en dat men de kennis van dat onderwerp, daardoor, tot in dezelfs geringste bijzonderheden, verkrijgen kan.

Uit de bijzonderheden der begrooting blijkt verder, dat vele onderwerpen zoo als die der huishoudelijke uitgaven van alle administratiën, op de buitengewone begrooting met een achtste gedeelte voorkomen en op de gewone begrooting met zeven achtste; waardoor het bedrag der tienjarige of gewone aanmerkelijke wordt verminderd en er alzoo ruime gelegenheid is voorbehouden, om die verdere vereenvoudigingen en bezuinigingen daar te stellen, op welke het koninklijk besluit van 10. April jl. nog hopen doet.

De aanspraak des ministers eindigt aldus:
 « Dan Edel Mogende Heeren, men meent aan geene noodlooze beklagen voor de toekomst voedsel te moeten geven; indien toch van den eenen kant al meer en meer voortgezette vereenvoudiging en bezuiniging, waarmede men, zonder om te zien, wenscht voort te gaan, de uitgaven kan verminderen, en van de andere zijde, een billijk maar vast en wel verzekerd stelsel van wetten 's Rijks inkomsten beschermt en verzekert; indien de vrede naar buiten bewaard, rust en vrede van binnen gehaghaafd blijven, en de vruchten van welvaart en nijverheid alomme geplukt worden, dan kan men de toekomst zonder schroom tegenstaan, en worden de middelen meer gemakkelijk, om de moeilijkheden te overwinnen, welke ons op den weg des tijds moeten ontmoeten.
 « Ik onderwerp, Edel Mogende Heeren' geheel dit werk aan 's Heeren overweging, en verklaar mij ten slotte bereid en gemagtigd, om aan U. Ed. Mogenden alle die verdere toelichtingen en ontwikkelingen te geven, welke zouden kunnen verlangd worden, en zulks op al die wijzen, welke de meest geschikten zouden kunnen geoordeeld worden om die vereenvoudiging tusschen de onderscheidene deelen der wetgeving te helpen bevorderen, welke niet alleen het doel der grondwet en den wensch des Konings is, maar ook het hotwerk der vrijheid en de bron van duurzaam geluk zijn zal voor het volk van Nederland.»

AANTEEKENING.

In plaats van onze voorspelling bekend te maken, heeft de *Courier des Pays-Bas* goedgevonden ons voor geleiboeven uit te schelden. Het schijnt, dat het hem vreeselijk in de hersens begint te spaken.

GESCHIEDKUNDIGE HERINNERINGEN.

- Den 23den October 1466 werd er een verbond van vriendschap tusschen ons land en Engeland gesloten.
- Den 23den dito 1685 werd het edict van Nantes vernietigd.
- Den 23den dito 1708 werd *Rijssel* door de bondgenooten, bij verdrag, ingenomen, volgens de overgave van het kasteel eerst in December. De Prins van Oranje woude dat beleg tot des einde toe bij.
- Den 24sten dito 1801 overleed de beroemde vroom manne.
- Den 24sten dito 1682 werd A. VAN LEEUWENHOEK geboren.
- Den 25sten dito 1566 stond BERNARD VAN RASVELER, Bisschop van Munster, zijn Bisdom af.

Den 25sten dito 1725 werd de Nederlandsche Staatsman JACOB KOP geboren.

Den 25sten dito 1760 stierf GEORGE II., Koning van Engeland.

Den 26sten dito 1566 stierf de geleerde OLYMPIA FULVIA MORATA.

Den 26sten dito 1582 werd de stad Hasselt bij verrassing ingenomen.

Den 26sten dito 1587 werden de Leycestersche landverraders onthoofd.

Den 27sten dito 1275 verklaarde graaf FLORES V. de stad Amsterdam tolvrij.

Den 27sten dito 1467 werd de beroemde Nederlandsche geleerde en hervormer DESIDERIUS ERASMUS, stichter der Latijnsche scholen te Rotterdam, die nog den naam van *Erasmiaansche* scholen dragen, aldaar in Wijde Kerksteeg geboren; staande zijne beelden is nog in den gevel van het huis, waar die groote geleerde het eerste levenslicht ontving.

Den 27sten dito 1572 werd de Admiraal DE COLIGNY schuldig verklaard aan gekwetste Majesteit.

ARNHEM, den 27sten October.

Het water is hoog in den Rijn aan de Paal:

Den 26 Oct. 3 El 2 Palm 0 Duim; gewassen 0 D., gevallen 5 D
Den 27 dito 3 El 0 Palm 8 Duim; gewassen 0 D., gevallen 12 D

Door mijn spoedig vertrek naar 's Hage, tot andere werkzaamheden, wordt ik buiten staat gesteld, ieder afzonderlijk mijn betrekking te kunnen betuigen en afscheid te nemen; waarom ik bij deze mijnen dank aan allen uitbreid, die, zoo wel in de stad als buiten dezelve, mij zoo vele bewijzen van bijzonder vertrouwen hebben gegeven te schenken.

ARNHEM,
den 23sten October
1829.

L. P. J. SNABILIE,
Med. Doctor en Chirurgijn-Majoor.

Getrouwd:

Te Loo,
den 25sten October
1829.

J. VAN DIELEN,
Notaris in het Kantoor Apeldoorn
en
J. M. WEYN.

Heden morgen ten vijf ure verlost gelukkig, doch min voorspoedig, van een' Zoon, M. P. BRONS, hartelijk geliefde Echlgenoot van

AMSTERDAM,
den 23sten October
1829.

J. DE BREET.

Te KELLE, bij BRUSSEL, overleed tot bittere droefheid, den 26^{den} dezer, te 10^{1/2} uren 's avonds, LOUISE JACQUELINE PFISTER, van ARNHEM, in den onderdom van 46 jaren en 4 maanden; strekkende deze ter be-

BRUSSEL, October 1829.

In den morgen van den 21sten October 1829 is te ARNHEM, ten huize van hare bedroefde Dochter, overleden, Mevrouw DERKJE VAN DER CLUYS, Weduwe JAN HEYNEN, den hoogen onderdom van ruim 83 jaren bereikt hebbende. Waarvan door deze aan bloedverwanten en vrienden wordt kennis gegeven.

G. J. WALTERS,
Executeur.

De PROVINCIALE COMMISSIE VAN GENEESKUNDIG ONDERZOEK EN TOEVOORZIGT IN GELDERLAND berigt, dat hare gewone Vergadering wederom zal aangevangen op Dingsdag den 27sten November aanstaande.

Zij die tot het Examen wenschen toegelaten te worden, gelieven hun verzoek te adresseren, en de noodige bewijsstukken franco toe te zenden, uiterlijk op den 14^{den} November, aan den ondergeteekenden, wonende te Nijmegen.

Arnhem, den 16^{den} October 1829.

In naam der Commissie voornd.
Dr. C. VAN ELDIK,
Secretaris.

SARIELIJSSEMENT, van de Regtbank te Arnhem, in handelszaken recht houdende, d. d. 12 October 1829, is aanwezig verklaard het Faillissement van Mevrouw LICHTENBELT, geboren B. G. S. MAN, Koopvrouw, wonende te Arnhem; — de Regtbank heeft bij gemeld vonnis, zich de bepaling van de termijn, op hetwelk dat Faillissement moet geacht worden te zijn geopend, gereserveerd tot Commissaris benoemd den Heer Rechter MARON VAN NAGELL, en tot Agent de Heer JACOBUS VAN DER MAST.

Namens gengenomen Regter Commissaris,
De Griffier bij voors. Regtbank,
J. J. VAN ROSSUM.

Mr. E. G. ANDERSCHE en A. D. S. COLENBRANDER, openbare Notarissen, beide te Nijkerk residentie, daartoe door de Regtbank gecommiteerd, zullen, ten overstaan van den heer Vredereger des Kantons Nijkerk, op Donderdag den 5^{den} November 1829, des avonds ten 7 ure, binnen Nijkerk, ten huize van den Koffijhouder J. D. K. L. A. A.

S E N, in het openbaar ter inzate presenteren, en 14 dagen later, op Donderdag den 19^{den} November 1829, ter plaatse en bre voorschreven, sijnal verkoopen: de navolgende vaste GOEDEDEEN, nagelaten door wijlen de Hoog Wel Geboren Jonkvrouwe E. L. G. NORA BARONNESSSE VAN VOORST VAN BERGE GENTHEIM, als:

Onder Nijkerk.

10. Het ERF en GOED, Spaanschleger genaamd, bestaande in eene BOERENWONING, TABAKS-SCHUUR, HOOIBERG, BRINK, BOOMGAARD en TUIN, gelegen aan den ouder Amerafoorder weg, met zeven KAMPJES onderhoorig TABAKS-, BOUW-, WEIDE- en DRIESLAND, groot ongeveer 6 Bunders, verpacht tot Petri 1831 voor f 170.— in het jaar.

20. Een kampje BOUWLAND, groot circa 85 Roeden, gelegen als voren, verpacht voor f 30.— in het jaar.

30. Een kampje BOUWLAND, groot circa 64 Roeden, gelegen achter het perceel No. 1, verpacht voor f 30.— in het jaar.

40. Een kampje BOUWLAND, groot ruim 85 Roeden, gelegen aan den Nantenschen weg, verpacht voor f 42.— in het jaar.

50. Een perceel BOSCHEN, groot circa 10 Bunders, gelegen aan de Jan Timensteeg.

De massa dezer vijf perceelen.

60. Een perceel BOUW- en TABAKSLAND, groot ongeveer 85 Roeden, gelegen aan de Jan Plassensteeg, verpacht voor f 35.— in het jaar.

70. Eene kamp TABAKSLAND, groot ruim 85 Roeden, met de daarop staande TABAKSSCHUUR van zes Gehinten, gelegen op Vetkamp aan de straat, verpacht voor f 70.— in het jaar.

80. Een kampje BOUWLAND, groot circa 85 Roeden, gelegen op Vetkamp, achter het perceel No. 7.

90. Een kampje BOUWLAND, groot circa 85 Roeden, gelegen als voren.

No. 8 en 9 te zamen verpacht voor f 62.— in het jaar.

100. Twee kampen MHEENLAND, te zamen groot circa 3 Bunders en 40 Roeden, gelegen in den Arkenheenschen polder, buurtschap Nikkeveld, verpacht voor f 90.— in het jaar.

110. Een DITO, groot circa 2 Bunders en 34 Roeden, gelegen als voren aan den Nikkevelder weg, verpacht voor f 52.— in het jaar.

120. Een DITO, groot ongeveer 63 Roeden, gelegen als voren op Ark onder den Zeedijk, verpacht voor f 22.— in het jaar.

Onder Putten.

130. Eene kamp MHEENLAND, groot circa 2 Bunders en 15 Roeden, gelegen in den Arkenheenschen polder bij de Putterhuizen, verpacht voor f 72.— in het jaar.

de laatste 12 perceelen, dadelijk te aanvaarden, en nadere informatie te bekomen ten Kantore van elk der voornoemde Notarissen, alwaar de Koopsvoorwaarden ter visie liggen.

§ § § Bij toeval UIT DE HAND TE KOOP: een geheel nieuw zeer welluidend zes Octaafs FORTÉ PIANO, in eene Mahoniahouten Kast en voorzien van twee Pedalen. Te bevragen bij den Uitgever dezes.

CIRQUE ROYAL.

De Ondergeteekende, Directeur van een Gezelschap KUNST-RYDERS, berigt het gebede publiek, dat hij alhier 3 Representaties geven zal in de Manège op de Stads-Wal, telken avond te beginnen ten 6 ure. De onderscheidene nit te voeren stukken zijn op de daarvan aangeplakte biljetten aangekondigd. — Geene moeite noch kosten zullen gespaard worden, om de vertooningen zoo luistervol als mogelijk te maken, en daarom rekt de ondergeteekende er op, om met een tabrijk gezelschap verëerd te worden. Verder zal op heden avond de voorstelling van de Koninklijke post op zes ongezadeldde paarden gedaan worden, uitgevoerd door den ondergeteekenden.

B. PFISTERE LOISET.

Bij W. VAN ROBBELEN, te Groningen, is gedrukt en alom te hebben:

I. Reizen en ontmoetingen in het zuiden van Afrika, door G. THOMPSON, Esq., gedurende 8 jaren, bewoner van de Kaap. Met 9 fraaije platen, platte grond van de Kaapstad en eene zeer uitvoerige Kaart, 2 deelen.

II. Levan van PAUL JONKS, uit persoonlijke spullen, met het Engelsch, met een afbeelding van de Kaap, 2 deelen.

III. Poëzij van Mr. A. W. ENGLISH, 2 deelen, 1-20.

IV. Jezus Christus, in de bergrede beschouwd, als een voorbeeld voor den kanzel-redenaar, door C. H. VAN HAARLEM, Theol. Doct. en Pred. te Deventer, 2 f 1-20.

V. Gronden der toegepaste Werktuigkunst, door G. J. VERDAM, 1ste deel, in 3 afdeelingen, met 7 uitslaande platen, 2 f 4-90. Van het 2de deel is de 1ste afdeeling (handelende over de werking, inzigting en constructie van Houten en Metalen Tandraden) ter verzending gereed.

VI. Hebréwsche Vertellingen, verzameld en vertaald uit de schriften der aloude Hebréwsche wijzen, benevens eene Verhandeling over de ongewijde letterkunde der Hebréws; door H. STRUWIZZ. Uit het Engelsch, met Aanmerkingen, door P. BERTS, Predikant te Noordwijk, 2 f 2-90.

Men leze over dit Werk de uitvoerige en aanprijzende Beoordeeling in de Godgeleerde Bijdragen, 3de deel 4de stuk.

Te ARNHEM, bij C. A. THIEME, Boekdrukker.